

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS
SPRENDIMAS**

**DĖL AKADEMINĖS ETIKOS PRINCIPO PAŽEIDIMO STRAIPSNYJE
„A STUDY OF STRESS AFFECTING POLICE OFFICERS IN LITHUANIA“**

2015 m. kovo 31 d. Nr. SP-9

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs Kristinos Majauskaitės (toliau – pareiškėja) skundą dėl žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“ (2009, Vol. 11. No. 4, pp. 205–214 © Chevron Publishing ISSN 1522-4821) publikuoto straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ (autoriai G. Žukauskas, B. Burba, O. Rukšėnas, V. Grigaliūnienė, J. T. Mitchell), kuris galimai yra jos magistro baigiamojo darbo „Stresas policijos pareigūnų tarpe“, straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ (bendraautorius prof. O. Rukšėnas), publikuoto žurnale „Laboratorinė medicina“, 2005, Nr. 1 (25), p. 19–23, ir straipsnio „Stress of Police officers in Lithuania“ (anglų kalba) plagiatas,

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundžia Kontrolieriui a. a. prof. Gedimino Žukausko (Valstybinė teismo psichiatrijos tarnyba, Vilnius, Lietuva), prof. Benjamino Burbos (Kauno medicinos universiteto psichiatrijos klinika, Kaunas, Lietuva), prof. Osvaldo Rukšėno (Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto dekanas, Vilnius, Lietuva), dr. Viktorijos Grigaliūnienės (Kauno medicinos universiteto Slaugos ir rūpybos katedra, Kaunas, Lietuva), prof. Jeffrey T. Mitchell (Merilendo universiteto Skubių sveikatos priežiūros paslaugų klinikinių tyrimų profesoriaus, Katonsvilis, Merilendas, JAV) veiksmus be pareiškėjos žinios ir sutikimo galimai pasisavinus ir nukopijavus jos magistro baigiamąjį darbą „Stresas policijos pareigūnų tarpe“ (toliau – baigiamasis darbas), straipsnį „Policijos pareigūnų stresas“ (bendraautorius prof. O. Rukšėnas) ir pareiškėjos parengtą straipsnį „Stress of Police officers in Lithuania“ (anglų kalba). Pareiškėja prašo ištirti, ar žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“ (2009, Vol. 11. No. 4, pp. 205–214) publikuotas straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“, kurio autoriais nurodyti G. Žukauskas, B. Burba, O. Rukšėnas, V. Grigaliūnienė, J. T. Mitchell, nėra pareiškėjos baigiamojo darbo „Stresas policijos pareigūnų tarpe“, straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ ir straipsnio „Stress of Police Officers in Lithuania“ (anglų kalba) plagiatas, taip pat išsiaiškinti, kaip minėto straipsnio autoriai prisidėjo prie straipsnio rašymo ir ar šių bendra autorių pateikiama informacija nėra publikuota ir kituose darbuose.

Pareiškėja skunde nurodo, kad 2005 m. Vilniaus universitete apgynė magistro baigiamąjį darbą „Stresas policijos pareigūnų tarpe“ (darbo vadovas prof. O. Rukšėnas, Gamtos mokslų fakulteto dekanas). Rašydama magistrinį darbą, ji „apdorėjo“ iš a. a. prof. G. Žukausko (tuometinės

Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos vadovo) gautas Lietuvos policijos pareigūnų 2003 m. užpildytas anketas (iš viso 314 anketų). Magistro darbo 3 skyriuje „Metodika“ pareiškėja nurodo, kad anketas parengė prof. G. Žukauskas. Pareiškėja duomenis suvedė į Excel, rezultatų apskaičiavimui taikė χ^2 homogeniškumo testą. Gauti rezultatai buvo pavaizduoti ir aprašyti grafikuose ir lentelėse.

Taip pat pareiškėja nurodo, kad 2005 m., iki magistro darbo gynimo, panaudodama savo baigiamojo darbo duomenis, ji parengė straipsnį „Policijos pareigūnų stresas“, kuris buvo publikuotas žurnale „Laboratorinė medicina“ (2005, Nr. 1 (25), p. 19–23). Straipsnio bendraautoriumi yra nurodytas pareiškėjos baigiamojo darbo vadovas prof. O. Rukšėnas.

2015 m. sausio 15 d. pokalbio Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) metu prof. O. Rukšėnas patvirtino, kad straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“ buvo parengtas pareiškėjos baigiamojo darbo pagrindu. Pažymėtina, kad prof. O. Rukšėnas minėto pokalbio Tarnyboje metu nenurodė, kokią konkrečiai minėto straipsnio dalį jis parengė kaip autorius, bet atsižvelgiant į tai, kad jis buvo pareiškėjos baigiamojo darbo vadovas, jo manymu, visi veiksmai, susiję su straipsnio rengimu, „turi būti suprantami *in corpore*.“

Vilniaus universiteto Baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkos, patvirtintos Vilniaus universiteto Senato komisijos 2005 m. birželio 2 d. posėdyje (protokolo Nr. SK-2005-9), 1 punkte nustatyta, kad baigiamasis darbas yra „studentų savarankiškai atliktas ir įformintas tyrimas, rodantis gebėjimą taikyti studijų metu įgytas žinias, pasirinkti mokslinę literatūrą ir ja naudotis (pristatyti, analizuoti ir pan.), taikyti ir modifikuoti tyrimo metodus, savarankiškai spręsti iškeltas užduotis, pateikti savo išvadas, rekomendacijas, taip pat rodantis gebėjimą glaustai, taisyklinga kalba, tvarkingai aprašyti tyrimą.“ (pabraukta mūsų). *Vertinant minėtos nuostatos turinį, konstatuotina, kad darbo vadovo vadovavimas baigiamojo darbo rengimui savaime nesuponuoja jo autorystės mokslinėje publikacijoje, parengtoje baigiamojo darbo pagrindu.*

Pareiškėja skunde nurodo, kad po straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ publikavimo ji, pasiūlius a. a. prof. G. Žukauskui, 2005–2006 m. parengė straipsnį „Stress of Police officers in Lithuania“ (anglų kalba), kurį buvo planuojama publikuoti žurnale „An International Journal of Police Strategies and Management“. Straipsnį ji davė įvertinti prof. O. Rukšėnui. Pareiškėja skunde teigia, kad „šis straipsnis be mano žinios buvo minimaliai pakoreguotas ir dėl man visiškai neaiškių ir nesuprantamų priežasčių buvo išspausdintas žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“, o straipsnio autoriais buvo nurodyti visai kiti autoriai, nei kad turėtų būti“.

Pareiškėja Kontrolieriaus tarnybai pateikė tris darbinius šio straipsnio variantus, kuriuos, kaip nurodė savo skunde, derino su a. a. prof. G. Žukausku ir prof. O. Rukšėnu. Pareiškėja paaiškino, kad 2006 m. pateikusi a. a. prof. G. Žukauskui galutinį straipsnio „Stress of Police Officers in Lithuania“ (anglų kalba) variantą, ji negavo atsakymo apie straipsnio publikavimą žurnale „An International Journal of Police Strategies and Management“, nors prof. O. Rukšėnas tuo metu jai teigė, kad straipsnis atiduotas minėtam žurnalui. Pareiškėja nurodė, kad 2014 m. rugpjūčio mėnesį žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“ (2009, Vol. 11, No. 4, pp. 205–214 © Chevron Publishing ISSN 1522-4821) atsitiktinai rado straipsnį pavadinimu „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“, kurio autoriais nurodyti šie asmenys: Gediminas Žukauskas (Valstybinė teismo psichiatrijos tarnyba, Vilnius, Lietuva), Benjaminas Burba (Kauno medicinos universiteto Psichiatrijos klinika, Kaunas, Lietuva), Osvaldas Rukšėnas (Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto dekanas, Vilnius, Lietuva), Viktorija Grigaliūnienė (Kauno medicinos universiteto Slaugos ir rūpybos katedra, Kaunas, Lietuva), Jeffrey T. Mitchell (Merilendo universiteto Skubių sveikatos priežiūros paslaugų klinikinių tyrimų profesorius, Katonsvilis, Merilendas, JAV).

Pareiškėja teigia, kad „susipažinus su aukščiau nurodyto straipsnio turiniu, tapo akivaizdu, jog šis straipsnis buvo sukurtas nukopijuojant / nuplagijuojant (skaičiavimus, grafikus, aprašus, gautus rezultatus, rezultatų interpretacijas, išvadas, gautų duomenų 2003 m. palyginimą su 1999 m. duomenimis ir pan.) mano, kaip neurobiologijos studijų studentės, magistrinį darbą, parašytą tema „Stresas policijos pareigūnų tarpe“.

2015 m. sausio 15 d. pokalbio Kontrolieriaus tarnyboje metu prof. O. Rukšėnas nurodė, kad pareiškėja straipsnį „Policijos pareigūnų stresas“, publikuotą žurnale „Laboratorinė medicina“, parengė anglų kalba, pavadinimu „Stress of Police Officers in Lithuania“, ir pateikė jam ir a. a. prof. G. Žukauskui. Prof. O. Rukšėnas teigė, kad minėtas straipsnį pareiškėja tobulino kartu su a. a. prof. G. Žukausku. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjos straipsnio anglų kalba galutinis (3-asis) variantas nėra oficialiai patvirtintas. Prof. O. Rukšėnas Kontrolieriaus tarnybai pateikė pirminį (1-ąjį) straipsnio variantą, kuris buvo naudojamas pareiškėjos skundo nagrinėjimo metu galimoms sutaptims tekste nustatyti.

Prof. B. Burba ir dr. V. Grigaliūnienė pokalbių Kontrolieriaus tarnyboje metu (2015 m. sausio 15 ir sausio 22 d.) nurodė, kad a. a. prof. G. Žukauskas tiesiogiai kreipėsi į juos prašydamas konsultacijos ir pagalbos publikuojant straipsnį „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ (anglų kalba) užsienio mokslo leidinyje. Prof. B. Burba ir dr. V. Grigaliūnienė teigė, kad pareiškėjos nepažįsta, apie jos baigiamąjį darbą ir straipsnį „Policijos pareigūnų stresas“ nežinojo, dėl minėto straipsnio anglų kalba bendravo tiesiogiai su prof. G. Žukausku. Prof. B. Burba nurodė, kad jo ir prof. J. T. Mitchello (Merilendo universitetas, JAV) pagalba straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ 2009 m. buvo publikuotas žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“.

Prof. O. Rukšėnas, prof. B. Burba ir doc. V. Grigaliūnienė pokalbių Kontrolieriaus tarnyboje metu nurodė, kad nematė galutinio straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ (anglų kalba) arba nepamena jį matę, taip pat teigė nepasirašę jokių autorystę reglamentuojančių dokumentų ar sutarčių su leidėju. Į Kontrolieriaus prašymą nurodyti bendraautorių indėlį į minėtą straipsnį, prof. O. Rukšėnas atsakė, kad jo indėlis „pasireiškė konsultavimu dėl duomenų statistinio apdorojimo“; prof. B. Burba nurodė, kad jo indėlis į minėtą straipsnį buvo „daugiausia konsultacinio pobūdžio“, taip pat jis, pasinaudodamas asmeniniais kontaktais su užsienio kolegomis, padėjo įtraukti juos (konkrečiai prof. J. T. Mitchell) „į straipsnio rengimą publikuoti užsienio žurnale“; doc. V. Grigaliūnienė nurodė, kad 2003 ar 2004 m. ji bendradarbiavo su prof. G. Žukausku ir sudarė jam anketą apie pareigūnų patiriamą stresą, taip pat išanalizavo literatūrą, kuri buvo reikalinga anketos sudarymui, ir visą parengtą medžiagą (anketą ir literatūros sąrašą) ji perdavė prof. G. Žukauskui, tačiau parengtos medžiagos perdavimą patvirtinančių dokumentų Kontrolieriaus tarnybai nepateikė.

Kontrolieriaus tarnyba kreipėsi į žurnalo „International Journal of Emergency Mental Health“ leidėją – bendrovę „Chevron Publishing Corporation“, prašydama nurodyti, kuris asmuo iš nurodytų rankraščio autorių buvo paskirtas pasirašyti autoriaus teisių sutartį su leidėju ir kas buvo straipsnio autorius susirašinėjimui, tačiau atsakymo negavo.

Kontrolieriaus tarnyboje atlikus pareiškėjos straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“, publikuoto žurnale „Laboratorinė medicina“ (2005, Nr. 1 (25), p. 19–23), pareiškėjos parengto straipsnio „Stress of Police Officers in Lithuania“ (anglų kalba) ir straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ (autoriai G. Žukauskas, B. Burba, O. Rukšėnas, V. Grigaliūnienė, J. T. Mitchell), publikuoto žurnale „International Journal of Emergency Mental Health“ (2009, Vol. 11. No. 4, pp. 205–214) lyginamąją analizę, nustatytos šios sutaptys:

1. visi grafikai, pateikti straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ 1-14 pav., sutampa su straipsnyje „Policijos pareigūnų stresas“ pateiktais 9 grafikais iš 11 (2-11 pav.) ir straipsnyje anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ esančiais visais grafikais (1-14 pav.) (t. y. sutampa statistiniai duomenys, pavaizduoti grafikuose, grafikų stilistika, spalvos, grafikų numeracija; nereikšmingai skiriasi legendų vizualizacija);

2. grafikų, pateiktų straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ 1-14 pav., pavadinimai ir statistinių duomenų, pavaizduotų grafikuose, aprašymas sutampa su straipsnyje „Policijos pareigūnų stresas“ pateiktais 9 grafikais iš 11 (2-11 pav.) ir straipsnyje anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ esančiais visais grafikais (1-14 pav.); nereikšmingai skiriasi kai kurie žodžiai grafikuose ir jų duomenų aprašymuose – vartojami anglų k. sinonimai, pvz. „Stressful incident in police office work“ ir „Stressors associated with police work“ (4 pav.); „Police officers reaction to stress“ ir „Reaction of police officers to stress“, „Rembrances“ ir „Recollections“, „Trying don't think“ ir „Avoiding thoughts“, „Difficult to concentrate attention“ ir „Concentration difficulties“ ir kt. (6 pav.); „Going in for sports“ ir „Sports“, „Being at home and having a rest with family“ ir „Home/Family“, „The other way“ ir „Other“ (8 pav.); „The police officers after stress have recourse“ ir „Recourse options after stress“ (9 pav.); „The most evident differences in police officers opinion form years 1999 and 2003“ ir „Differences in police officers opinion (1999-2003)“ (13 pav.);

3. straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ tekste nurodytos procentinės išraiškos, iliustruojančios respondentų atsakymų pasiskirstymą, sutampa su straipsnyje „Policijos pareigūnų stresas“ ir straipsnyje anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ pateikiamomis procentinėmis išraiškėmis;

4. straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ struktūra sutampa su straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ ir straipsnio anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ struktūra, t. y. tekstas išdėstytas ta pačia logine seka, vienodi skyrių pavadinimai ir jų eiliškumas, išskyrus tokius nereikšmingus skirtumus, kaip skyriaus „Results“ suskirstymą į mažesnius poskyrius, kuriems suteikti pavadinimai pagal analizuojamą tematiką („Age distribution and length of service“, „Stressors associated with police work“, „External stressors associated with police work“, „Reactions to stress“, „Mechanisms for coping with stress“, „Physical symptoms“, „Use of alcohol“);

5. straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ tekstas iš esmės sutampa su straipsnio anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ tekstu, išskyrus nereikšmingus, redakcinio pobūdžio teksto pakeitimus / papildymus, kai kuriuos žodžius pakeičiant sinonimais (pvz., vietoj „*stress*“ – „*stressors*“, „*policemen*, *policewomen*“ – „*male and female police officers*“, „*insecure*“ – „*unsafe*“, „*deppresing factor*“ – „*stressful factor*“, „*accordingly*“ – „*respectively*“, „*honorary code*“ – „*code of conduct*“ ir t. t.).

Detali lyginamoji pareiškėjos straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ (bendraautorius prof. O. Rukšėnas), pareiškėjos parengto straipsnio anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ (1-ojo varianto) ir straipsnio „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ analizė pateikiama lentelėje – šio sprendimo priede. Lentelėje pateikiamos teksto sutaptys (pažymėtos mėlyna spalva) ir identiški grafikai. Žodžiai-sinonimai pažymėti geltona spalva.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad straipsnyje „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ teksto dalys (sakiniai, grafikai, procentinės išraiškos) sutampa su pareiškėjos straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ ir pareiškėjos parengto straipsnio anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ dalimis ir yra pateikiamos be citavimo ženklų ir nuorodų į naudotą šaltinį. Minėto

straipsnio literatūros sąrašė („References“) K. Majauskaitės ir O. Rukšėno straipsnio „Policijos pareigūnų stresas“ („Laboratorinė medicina“ (2005, Nr. 1 (25), p. 19–23) nuorodos nėra.

Kontrolierius, neturėdamas techninių galimybių, negalėjo įvertinti teksto perfrazavimo ir nustatyti, ar straipsnyje „Policijos pareigūnų stresas“ ir straipsnyje anglų kalba „Stress of Police Officers in Lithuania“ pateikta informacija nėra skelbiama kitose mokslo publikacijose.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad prof. O. Rukšėnas, žinodamas apie pareiškėjos straipsnį „Policijos pareigūnų stresas“, pareiškėjos parengtą anglų kalba straipsnį „Stress of Police Officers in Lithuania“ ir apie tai, kad pastarasis straipsnis buvo rengiamas publikuoti užsienio mokslo leidinyje, nesiėmė veiksmų, kad būtų užtikrinta pareiškėjos autorystė minėtame straipsnyje ir tiesos siekis mokslinėje veikloje, konstatuotina, kad toks prof. O. Rukšėno elgesys prieštarauja Vilniaus universiteto akademinės etikos kodekso 5.1.5 papunkčiui, kuriame nustatyta, kad mokslinės veiklos, grindžiamos sąžiningo tyrimo ir tiesos siekimo idealais, nuostatą pažeidžia „Plagijavimas, t. y. svetimo teksto, idėjos (...) pateikimas kaip savo“.

Pažymėtina, kad straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“ yra cituojamas 6 literatūros šaltiniuose¹. Taip pat šis darbas yra įrašytas į Vilniaus universiteto biofizikos mokslų krypties Sensorinių sistemų biofizikos doktorantūros studijų dalyko sandą (Gamtos mokslų fakulteto (dekanas prof. O. Rukšėnas) Biochemijos ir biofizikos katedroje): konsultuojantysis dėstytojas – prof. O. Rukšėnas šį straipsnį įtraukė į svarbiausių darbų mokslo kryptyje, paskelbtų per pastaruosius 5 metus, sąrašą².

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalies 1 ir 8 punktais,

n u s p r e n d ė:

1. Informuoti apie Kontrolieriaus sprendimą Vilniaus universitetą, Lietuvos sveikatos mokslų universitetą ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją.

2. Viešinti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo atvejus, t. y. informuoti apie Kontrolieriaus sprendimą prof. O. Rukšėną, prof. B. Burbą, doc. V. Grigaliūniene, prof. Jeffrey T. Mitchell, mokslo žurnalo „International Journal of Emergency Mental Health“ leidėją – bendrovę „Chevron Publishing Corporation“.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

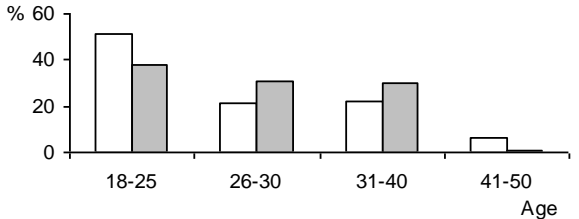
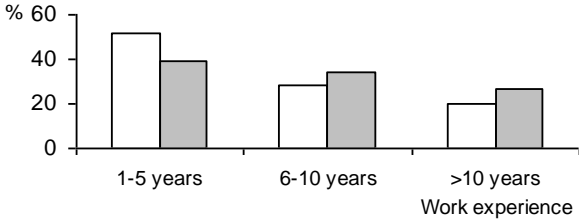
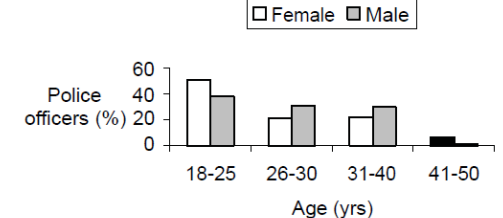
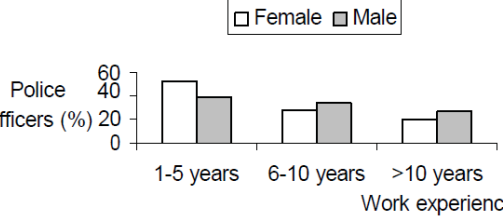
Vigilijus Sadauskas

¹ <https://scholar.google.lt/scholar?hl=lt&q=A+Study+of+Stress+Affecting+Police+Officers+in+Lithuania&btnG=>

² Prieiga per internetą:

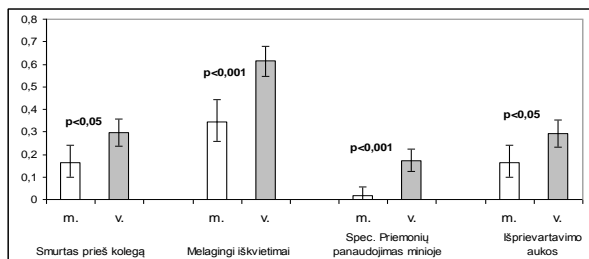
http://www.vu.lt/site_files/DRS/DOKTORANTUROS_STUDIJU_PROGRAMOS_IR_SANDAI/BIOMEDICINOS_MOKSLAI_B_000/Biofizika_02_B/BIOFIZIKA%202012/SENSORINIU%20SISTEMU%20BIOFIZIKA.pdf

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
<p>Straipsnio dalys „Santrauka“ ir „Įvadas“:</p> <p>Yra daug ir įvairių pareigūnų streso priežasčių. Siekiant kuo geriau jas išnagrinėti, buvo sukurta metodika – anketa (...), kuri padėtų sužinoti, kas sukelia pareigūnams stresą ir į ką labiausiai reikėtų atkreipti dėmesį. 2003 m. anketos išdalytos Lietuvos teisės akademijos Policijos fakulteto neakivaizdinio skyriaus studentams, pareigūnams, dirbantiems policijos departamentuose – pasienyje, muitinėse, visų Lietuvos apskričių komisariatuose. Apklausoje dalyvavo 210 pareigūnų ir 104 pareigūnių. (20 psl.).</p> <p>Daugelis autorių pažymi, kad policininko profesija – viena iš labiausiai susijusių su stresu. (19 psl.)</p>	<p>Dalis „Abstract / Introduction“:</p> <p>This paper aims to identify key problems which police officers of Lithuania are encountering. The questionnaires were distributed among (...) officers, working in police departments — customs officers, commissariats of all Counties of Lithuania. The results are compared among police male officers and female officers and with similar studies carried out in the Lithuania in 1999 year (Žukauskas, Taljūnaitė, Jasmontaitė, Sušinskas, 2000).</p> <p>Police work is often regarded as an extremely stressful occupation (...).</p>	<p>Dalis „Abstract / Introduction“:</p> <p>This research study aims to identify the key stresses encountered by police officers in Lithuania in 2003. A questionnaire was distributed to officers working in police departments throughout Lithuania. The 2003 results were compared with a similar study carried out among male and female police officers in Lithuania 1999.</p> <p>Police work is an extremely stressful occupation (...)</p>
<p>Straipsnio dalis „Tyrimo metodai“:</p> <p>2003 m. anketos išdalytos Lietuvos teisės akademijos Policijos fakulteto neakivaizdinio skyriaus studentams, pareigūnams, dirbantiems policijos departamentuose – pasienyje, muitinėse, visų Lietuvos apskričių komisariatuose. Iš viso apklausoje dalyvavo 314 pareigūnų, iš jų 210 vyrų ir 104 moterys.</p> <p>(...) buvo taikomas χ^2 homogeniškumo testas. (20 psl.).</p>	<p>Dalis „Methods“:</p> <p>The questionnaires were distributed among part-time studies students of Police Faculty of Law University of Lithuania, officers, working in police departments – customs officers, commissariats of all Counties of Lithuania. Police officers (210 males, 104 females) filled in the questionnaires in 2003 year to identify stress problems.</p> <p>We use χ^2 Homogeneity test.</p>	<p>Dalis „Methods“:</p> <p>A specific questionnaire (...), was distributed amongst officers working in police departments. Among those included in the sample were customs officers, commissioned officers (leaders), and regular officers. Also included were students, who were pursuing their education under the Police Faculty of Law at the University of Lithuania. The questionnaire was distributed in 2003 (...).</p> <p>We used a χ^2 test* (...)</p> <p>* tokio testo statistikoje nėra (pareiškėjos pastaba)</p>
<p>Straipsnio dalis „Tyrimo rezultatai“:</p>	<p>Dalis „Results“:</p> <p>A total of 314 police officers (210 males, 104 females) in different age groups.</p>	<p>Dalis „Results“:</p> <p>A total of 314 police officers (210 males, 104 females) were drawn from different age groups.</p>

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
<p>Profesinės stresinės situacijos</p> <p>Net 58% vyrų ir 48% moterų teigia, kad didelis stresas patiriamas susiduriant su smurto aukomis. 43% pareigūnų ir 35% pareigūnių teigia, kad negali nubausti kaltų asmenų. Beveik visuomet trūksta įkalčių ir įrodymų, nors kaltininkas — akivaizdus. Didelį stresą sukelia ir lavonų apžiūra — net 51% vyrams ir 42% moterims.</p> <p>(...) pareigūnai pavojų ir nesaugumą labiausiai jaučia naudodami fizinę jėgą, ne mažiau nesaugiai - reidų metu, jiems stresą didina ir pavojingi iškvietimai (...)</p>	<p>Figure 1. Age of police officers (%).</p> <p>Figure 2. Work experience of police officers (%).</p> <p>Stress in police work</p> <p>Actually a total of 58% policemen and 48% policewomen replied that the very stressful situation is violence of victims. A total of 43% policemen and 35% policewomen replied that the inability to punish guilty persons because of lack of evidence was a depressing factor. Necropsy was stressful situation for 51% policemen and 42% policewomen.</p> <p>Dealing with the mentally unstable (or mentally ill) was perceived as stressful by 69% male cops and 63% female cops, dealing with homeless by — 75% and 69% accordingly; a total of 73% policemen and 63% policewomen indicated that dealing with drug addicts was stressful.</p>	<p>Figure 1. Age distribution of police officers.</p> <p>Figure 2. Work experience of police officers.</p> <p>Stressors associated with police work</p> <p>A total of 58% male and 48% female police officers replied that the most important stressor in their work was the level of violence. A total of 43% of male and 35% of female police officers responded that the inability to convict guilty persons because of lack of evidence was a stressful factor. Autopsies were perceived as stressful situations for 51% of male and 42% of female police officers.</p> <p>Dealing with the mentally unstable or the mentally ill was perceived as stressful by 69% of male and 63% of female officers, dealing with the homeless by 75% and 69% respectively; and dealing with drug addicts by 73% and 63% respectively.</p>

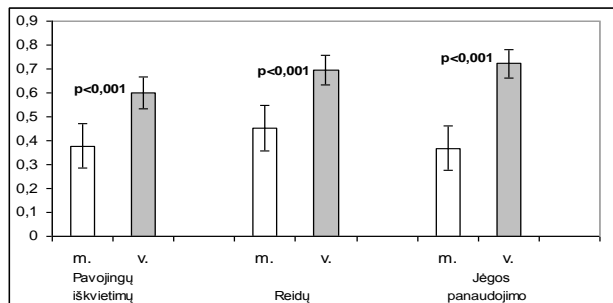
Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“

(20 psl.)

Profesinės situacijos, keliančios stresą (x ašis: m.-moterys, v.–vyrai; y ašis–situacijos stresiškumo tikimybė)

(2 pav., 20 psl.)

Įvykiai darbe, sukeltys stresą (x ašis: m.–moterys, v.–vyrai; y ašis–stresą keliančio įvykio darbe tikimybė)

(3 pav., 20 psl.)

Yra ir daugybė išorinių veiksnių, kurie taip pat sukelia stresą.

75% apklausos dalyvių vyrų ir 63% dalyvių moterų teigia, kad visuomenės požiūris į policininkų darbą—neigiamas (...) (4 pav.).

(21 psl.)

Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)

(...) male cops danger and insecurity were sensible of using force, raids and insecure calls.

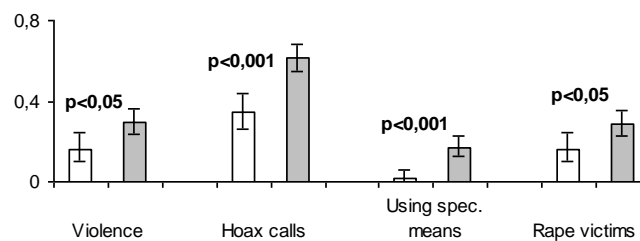

Figure 3. Stress inherent in police work
y axis: probability that factor will evoke stress

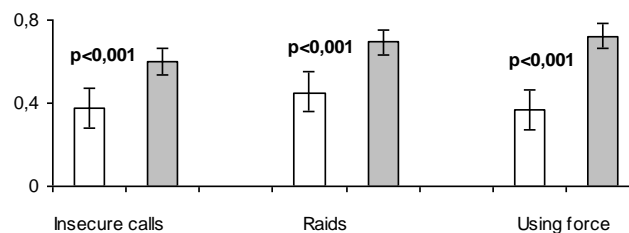

Figure 4. Stressful incidents in police officers work.
y axis: probability that stressful incident will evoke stress

There are many external stressors in police work. The main finding was that 30% policemen and 36% policewomen perceived that the mass media portrayed the police as ineffective, i.e. that mass media formed a negative opinion of society towards police.

Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“

Male police officers reported experiencing personal danger and insecurity when using force, during raids, and during unsafe calls as stressful (...)

Figure 3. Stressors associated with police work.

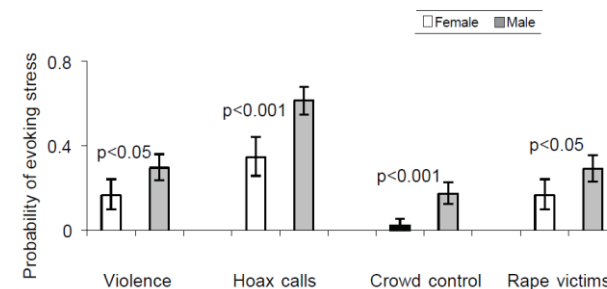
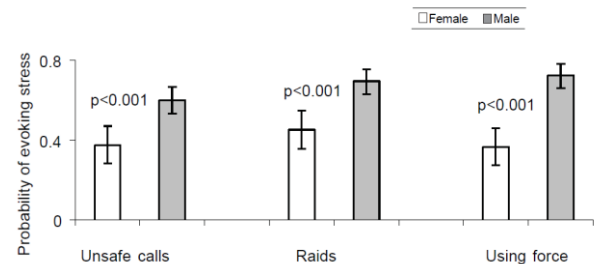

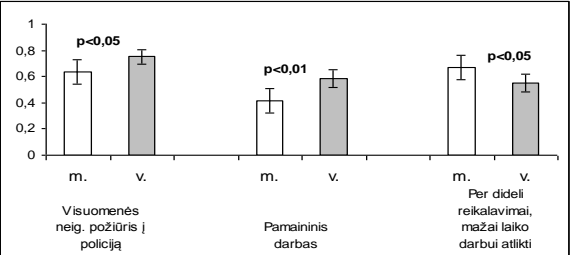
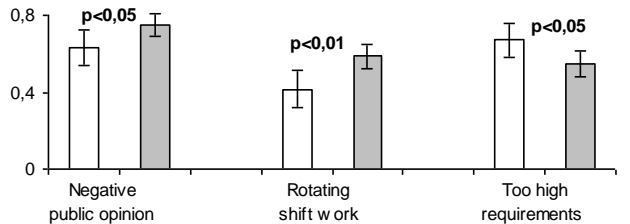
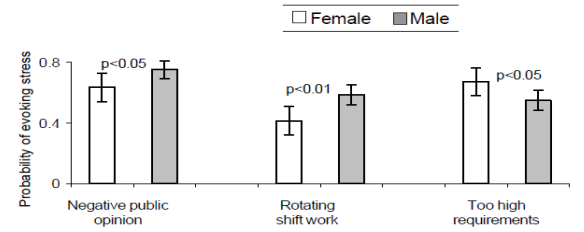
Figure 4. Stressors associated with police work.

* Neteisingas 4 grafiko pavadinimas (sutampa su 3 grafiko). 4 grafike pavaizduoti įvykiai darbe, sukeltys stresą (stressful incidents) (pareiškėjos pastaba)

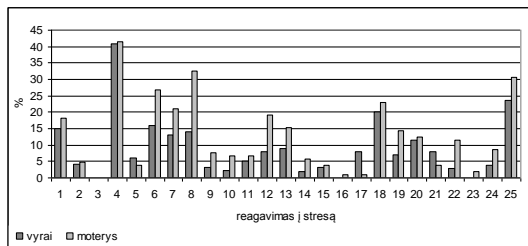
External stressors associated with police work

There are many external stressors in police work. The main finding was that 30% of male and 36% of female officers perceived that the mass media portrayed the police as ineffective and perpetrated a negative opinion of the police.

<p>Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“</p>	<p>Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)</p>	<p>Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“</p>
<p>Tai pamaininis darbas (59% pareigūnų ir 41% pareigūnių), kuris susijęs su miego ir nemigos periodais, vyrams šiuo atveju pastarasis veiksnys taip pat reikšmingesnis nei moterims (4 pav.). Respondentai mano, kad gana neefektyvi ir teisėtvarkos sistema (43% vyrai ir 38% moterys). Kaip matome (4 pav.), pareigūnėms stresą kelia per dideli reikalavimai ir per mažai laiko darbui atlikti, o pareigūnai su tuo susidoroja lengviau. (21 psl.)</p> <p>26% respondentų, 17% respondenčių mano, kad net darbo tikslai ir atsakomybės laipsnis neaiškūs. Daugumą pareigūnų netenkina gaunamas atlygis už darbą—74% vyrų ir 73% moterų, kartu pripažįsta, kad trūksta žinių ir įgūdžių (28% respondentų ir 32% respondenčių). Prie organizacinių stresorių galima skirti ir biurokratizmą. „Popierizmas“ vargina 69% pareigūnų ir 58% pareigūnių. Didelis nepasitenkinimas ir darbo sąlygomis: įrangos stoka bei nekokybiškumu skundžiasi 65% vyrų ir 68% moterų. 44% policininkų ir 36% policininkių teigia, kad trūksta patogumų darbe. (21 psl.)</p> <p>Reikšmingi išoriniai trukdymai (x ašis: m.–moterys, v.–vyrai; y ašis–stresą sukeliančio išorinio trukdymo tikimybė) (4 pav., 20 psl.)</p> <p>Reagavimas į stresą ir jo įveikimo būdai</p>	<p>Of the respondents, 75% men and 64% women pointed out that public opinion was stressful factor (Figure 5). A total of 77% male cops and 66% female cops admitted that negative opinion could be improved by changing the public’s view of the police officer honorary code; a total of 41% respondents thought that this purpose could be achieved if police officers changed their behavior with citizens.</p> <p>For males the rotating shift work were more stressful than for females (Figure 5). A total of 43% policemen and 39% policewomen pointed out the ineffectiveness of the criminal justice system. Respondents indicated that workload was too large and work demands were too many, this factor is more stressful for policewomen (55%, 67%) (Figure 5).</p> <p>A total of 26% male cops and 17% female cops admitted that the point of police work and the point of responsibility are unclear. Actually police officers (74% males, 73% females) were unsatisfied by salary, but admitted that they were lacking knowledge and experience (corresponding: 28%, 32%). Respondents complained (69% men, 58% women) about „bureaucratic“ procedures — much paper work. The police officers (44% males and 36% females) pointed out a lack of equipment and its low quality.</p> 	<p>Of the respondents, 75% of male and 64% of female officers reported that public opinion was a stressful factor (Figure 5). A total of 77% of male and 66% of female officers felt that the negative opinions could be improved by changing the public’s view of the police officers’ code of conduct; a total of 41% of respondents thought that this could be achieved if police officers modified their behavior with citizens.</p> <p>Rotating shift work was significantly more stressful for males than for females. A total of 43% of male and 39% of female police officers felt that the ineffectiveness of the criminal justice system was a stressful factor. Respondents also indicated that workload was too great and work demands were too numerous; this factor was significantly more stressful for female compared to male police officers (67% vs 55% respectively).</p> <p>A total of 26% of male and 17% of female police officers reported that the goals of police work and their individual level of responsibility were unclear. Most police officers (74% of males, 73% of females) were dissatisfied with their salary, but admitted that they were also lacking knowledge and experience (28% of males, 32% of females). Respondents complained (69% of males, 58% of females) about “bureaucratic” procedures, i.e. too much paper work, and 44% of male and 36% of female police officers pointed out a lack of equipment and its low quality.</p> <p>Figure 5. External stressors associated with police work.</p>

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“

Kaip matome iš 5 pav., apie 40% pareigūnų—tiek vyrų, tiek moterų—stengiasi išvengti minčių ir prisiminimų apie įvykius, kurie jiems buvo nemalonūs, keliantys stresą. Abiejų lyčių atstovai stengiasi slopinti kylančias emocijas—apie 22%. Ir vyrams, ir moterims stresas sukelia mitybos pokyčius—sutrinka apetitas. (21 psl.)

Vyrų ir moterų reagavimas į stresą (%):

1. Kartojasi įkyrūs prisiminimai apie įvykį; 2. Persekioja sapnai apie įvykį; 3. Staiga kyla pojūtis, kad kartojasi traumuojančias įvykis; 4. Stengiuosi išvengti minčių, prisiminimų apie įvykį; 5. Stengiuosi vengti veiklos, kuri primintų traumuojančias įvykis; 6. Sunku užmigti ir išsimiegoti; 7. Būnu irzlus (-i) apima pykčio protrūkiai; 8. Sunku susikaupti, koncentruoti dėmesį; 9. Prarandu pasitenkinimą dalykais, kurie anksčiau buvo malonūs ir brangūs; 10. Sunku priimti savarankiškus sprendimus; 11. Būnu viskuo nusivylęs, atrodo, kad gyvenimas sustojo; 12. Jaučiu pastovų nuovargį; 13. Padidėjo artimų žmonių, bendradarbių paramos poreikis; 14. Kankina bejėgiškumo, kaltės jausmas; 15. Sunku kontroliuoti savo jausmus ir emocijas; 16. Kilo minčių apie savižudybę; 17. Vartoju daugiau nei paprastai alkoholio, kad užmirščiau traumuojančias įvykis; 18. Stengiuosi slopinti kylančias emocijas; 19. Noriu likti vienas, atsiriboti nuo aplinkinių; 20. Su niekuo nenoriu kalbėti apie įvykį; 21. Kartais pajuntu, kad galiu pasielgti agresyviai; 22. Atsiranda galvos, raumenų skausmai, skausmai krūtinės lašto srityje; 23. Atsiranda kvėpavimo problemų, dusulys; 24. Kankina baimė, įtarumas, nerimas; 25. Sutrinka apetitas (5 pav., 21 psl.)

Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)

Figure 5. Significance external stressors
y axis: probability that external stressor will evoke stress

Reaction to stress

As we see in Figure 6, a total of 41% both policemen and policewomen were trying to escape from thoughts and remembrances about event, which evoked stress. Both policemen and policewomen tried to suppress emotions—adequate: 21%, 23. Stress evoked disbalance of appetite (24% men, 31% women).

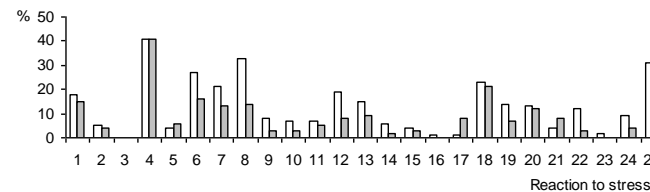

Figure 6. Police officers reaction to stress (%):

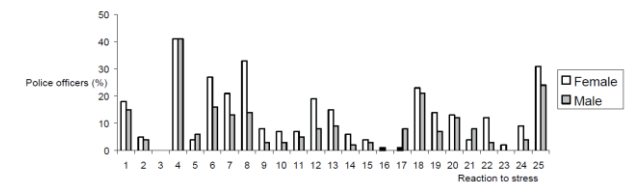
1. Remembrances about stressful event; 2. Dreams about stressful event; 3. Suddenly strike stressful event; 4. Trying don't think about stressful event; 5. Trying to avoid work, which evoke stressful event; 6. Sleep problems; 7. Anger fireworks, being in a pet; 8. Difficult to concentrate attention; 9. Don't take pride in doings, which were pleasant before; 10. Difficulties in making decisions; 11. Feeling chagrined; 12. Constant tiredness; 13. Elevated desire for contact with friends, colleagues; 14. Feeling of guilt, helplessly; 15. Hard to control feelings and emotions; 16. Thoughts about suicide; 17. Drinking alcohol; 18. Efforts to suppress emotions; 19. Wish to isolate oneself from others; 20. Unwillingness to talk about event; 21. Feeling of aggressiveness; 22. Headache, myalgia, etc; 23. Breathing problems; 24. Fear, anxiety, suspiciousness; 25. Disbalanced appetite.

Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“

Reactions to stress

A total of 41% of both male and female police officers reported avoiding thinking about stressful events. Both male and female police officers attempted to suppress emotions (21% and 23% respectively), and reported stress-evoked disturbances of appetite (24% and 31% respectively) (Figure 6).

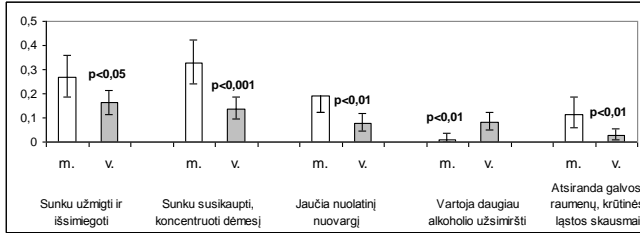
Figure 6. Reaction of police officers to stress.

1. Recollections of the event; 2. Dreams about the event; 3. Striking/Resigning; 4. Avoiding thoughts of the event; 5. Avoiding work; 6. Sleep problems; 7. Anger; 8. Concentration difficulties; 9. No longer taking pride in work; 10. Difficulties in making decisions; 11. Feeling upset; *13. Increased desire for social contact; 14. Feelings of guilt/helplessness; 15. Inability to control feelings and emotions; 16. Thoughts of suicide; 17. Drinking alcohol; 18. Efforts to suppress emotions; myalgia, etc; 19. Isolating oneself from others; 20. Unwillingness to talk about event; 21. Feeling of aggressiveness; 22. Headache; 23. Breathing problems; 24. Fear, anxiety, suspiciousness; 25. Impaired appetite.

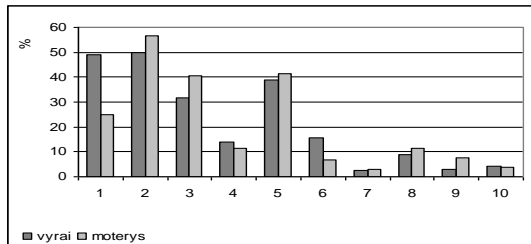
* praleistas 12

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“

Skirtumas tarp vyrų ir moterų reaguojant į stresą (x ašis: m.–moterys, v.–vyrų; y ašis–reagavimo į stresą tikimybė) (6 pav., 21 psl.)

Analizuojant policininkų streso įveikimo būdus ir į ką pirmiausiai kreipiasi pagalbos patyrę stresą, paaiškėjo, jog reikšmingų skirtumų tarp lyčių nėra. Vyrų ir moterų stresas įveikiama panašiais būdais, tik vyrai beveik dukart daugiau sportuoja (atitinkamai 25% ir 49%) (7 pav.). Pareigūnai mėgsta ilsėtis namie—50% vyrų ir 57% moterų (...). Naudojami ir netradiciniai streso įveikimo būdai—autogeninė treniruotė bei meditacija (2% vyrų ir 3% moterų). (21 psl.)

Vyrų ir moterų streso įveikimo būdai (%):
 1. Sportuoją; 2. Stengiuosi pailsėti namie (su šeima); 3. Išsiuosi gamtoje; 4. Einu į barus, diskotekas; 5. Susitinku su draugais; 6. Išgeriu 100 gr.; 7. Naudoju autogeninę treniruotę, meditaciją; 8. Stengiuosi pabūti vienas (-a); 9. Einu į bažnyčią; 10. Kita (7 pav., 22 psl.)

Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)

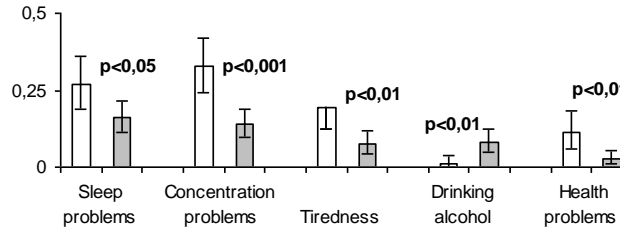

Figure 7. Difference in reaction to stress between police male and female officers.
 y axis: probability of reaction to stress

Police male cops and police female cops coped with stress similarly, but policemen near twice (49%) more often were going in for sports than policewomen (25%) (Figure 8). Police officers preferred to have a rest at home — 50% males and 57% females (...). (...). autotraining and meditation (2% males and 3% females) (Figure 8).

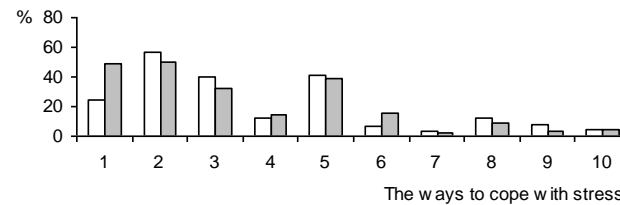
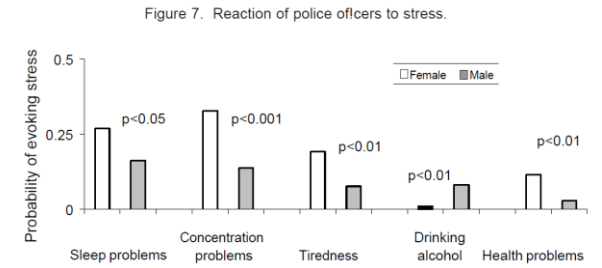

Figure 8. Ways to cope with stress used by police officers (%):
 1. Going in for sports; 2. Being at home and having a rest with family; 3. Having a rest in nature; 4. Going to pub, club, restaurant etc.; 5. Meeting with friends; 6. Drinking alcohol; 7. Using autotraining, meditation; 8. Being alone; 9. Going to church; 10. The other way.

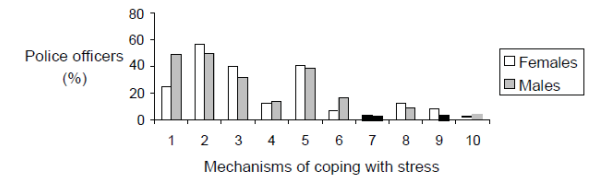
Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“

Mechanisms for coping with stress

Male and female police officers coped with stress similarly, but male officers were twice as likely to play sports than female officers (49% vs 25% respectively; Figure 8). In general, police officers preferred to relax at home (...). (...). autotraining and meditation (2% of males and 3% of females)

Figure 8. Mechanisms of coping with stress.

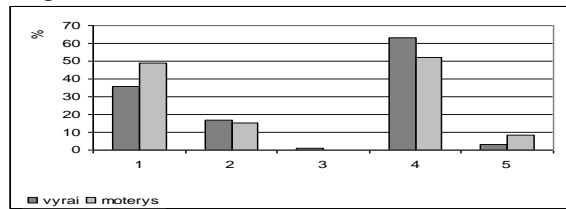

1. Sports; 2. Home/Family; 3. Going out for walk/hike; 4. Going to pub, club, restaurant etc.; 5. Meeting with friends; 6. Drinking alcohol; 7. Using autotraining, meditation; 8. Being alone; 9. Going to church; 10. Other.

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“

Daugiau nei 50% abiejų lyčių policininkų stengiasi būti tvirti ir su problemomis susitvarkyti patys (8 pav.). 49% moterų kreipiasi pagalbos į šeimos narius, vyrų mažiau—36%. Nedaug respondentų—apie 17%—mano, kad pagalbą suteiks arba bent jau supras kolegos.

(21 psl.)

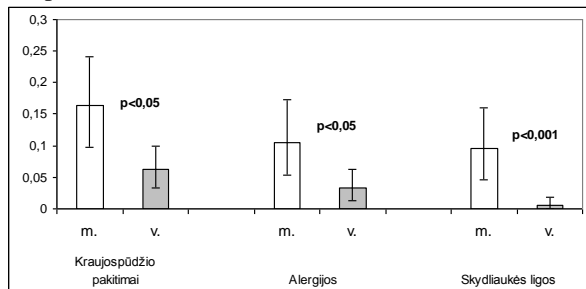

Pagalbos pirmiausiai kreipiamasi į (%): 1. šeimos narius; 2. kolegas; 3. psichologą; 4. stengiuosi susitvarkyti pats (-i); 5. kita (8 pav., 22 psl.)

Policininkas ir sveikata

Nė vienas respondentas anketoje nepažymėjo, kad serga ar sirgo psichikos ligomis, o kūno ligomis serga po 36 % vyrų ir moterų (širdies kraujagyslių, virškinimo sistemos, endokrininės sistemos, alergijos, plaučių ir pan.). Iš 9 pav. matyti, jog pareigūnus ligos kamuoja gerokai rečiau nei pareigūnes.

(22 psl.)

Skirtumas tarp vyrų ir moterų ligų atžvilgiu (x ašis: m.–moterys, v.–vyrų; y ašis–sergamumo dažnumas) (9 pav., 22 psl.)

Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)

Police officers (63% men and 52% women) coped with stress being alone (Figure 9). Policemen (36%) and policewomen (49%) after stress had recourse to family members, about 16% police officers — to colleagues (Figure 9).

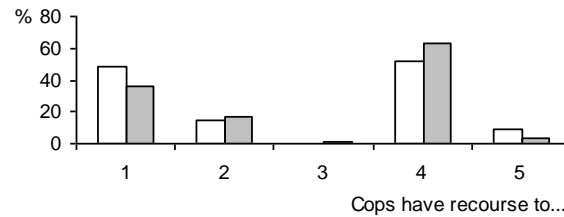

Figure 9. The police officers after stress have recourse to (%): 1. Family members; 2. Colleagues; 3. Psychologist; 4. One's own; 5. The other way.

No one police officer admitted, that he (or she) is (or was) mentally ill, but they admitted, that 37% men and 36% women have (or had) diseases — cardiovascular diseases, allergy, endocrine, pulmonary diseases, digestive trouble and etc. Policewomen morbidity rate was higher than policemen (Figure 10).

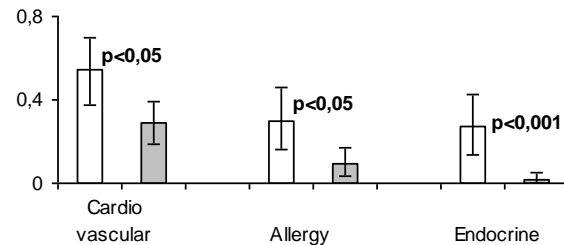
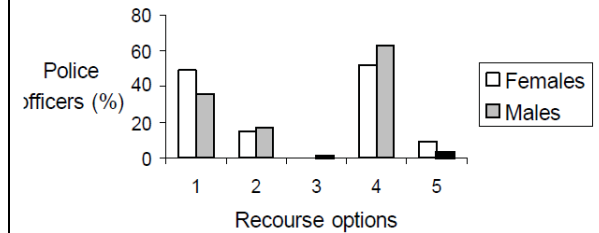

Figure 10. Diseases giving significant differences between police male and female officers. y axis: morbidity rate

Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“

More than half of police officers (63% males and 52% females) coped with stress alone, 36% and 49% of male and female officers had recourse to family members, and about 16% police officers went to colleagues.

Figure 9. Recourse options after stress.

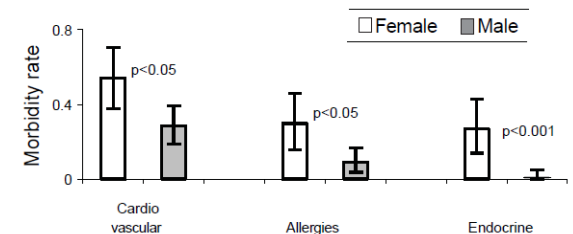

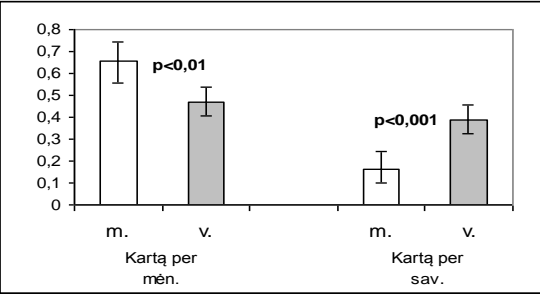
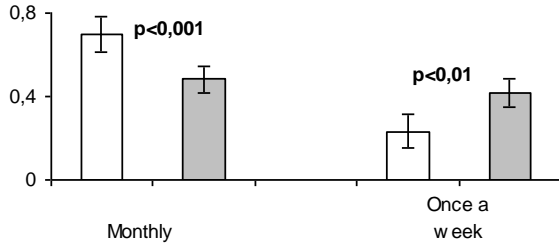
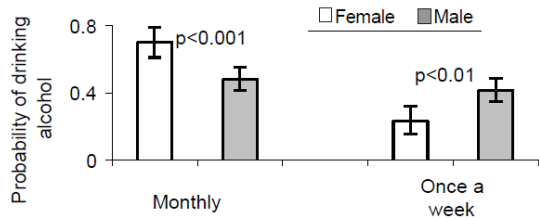
1. Family members; 2. Colleagues; 3. Psychologist; 4. One's own; 5. Other

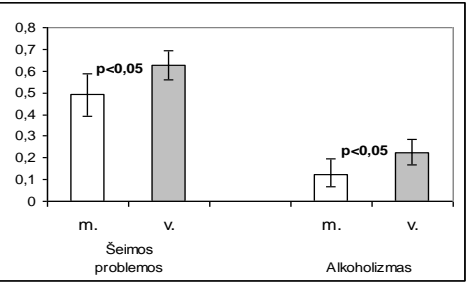
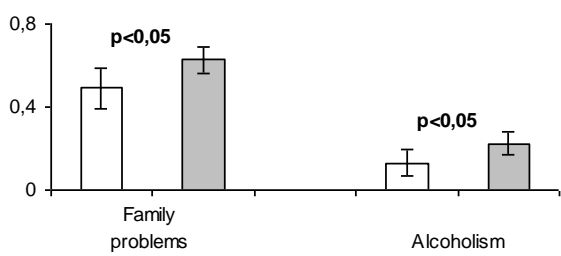
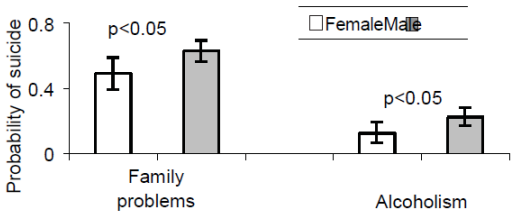
Physical symptoms

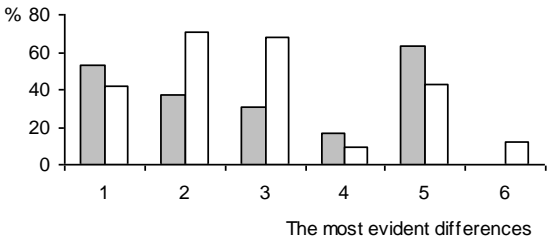
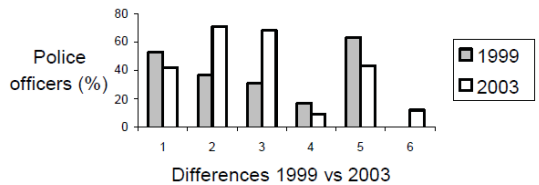
No police officer admitted to mental illness (past or present), but 37% of male and 36% of female reported physical morbidity (past or present) including cardiovascular diseases, allergies, endocrine problems, pulmonary diseases, digestive troubles, etc. The morbidity rate was significantly higher for female than male police officers (Figure 10).

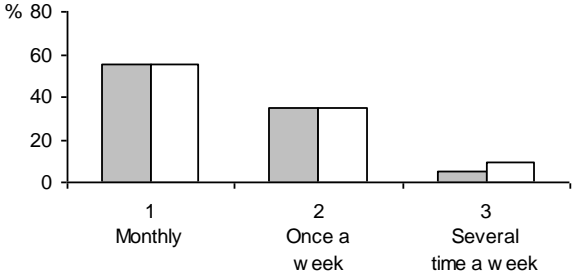
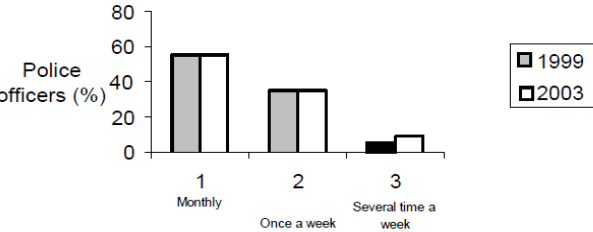
Figure 10. Physical morbidity differences between male and female police officers.

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
<p>Pareigūnas ir alkoholis Lygindami alkoholio vartojimo dažnumą irgi matome skirtumus: 65% moterų ir 47% vyrų teigia, kad alkoholi vartoja tik kartą per mėnesį (šiuo atveju moterys vartoja mažiau), kartą per savaitę pareigūnai vartoja dažniau nei pareigūnės (10 pav.), 11% vyrų ir 4% moterų—kelis kartus per savaitę. (22 psl.)</p> <p>Alkoholio vartojimo skirtumas tarp vyrų ir moterų (x ašis: m.–moterys, v.–vyras; y ašis-alkoholio vartojimo tikimybė) (10 pav., 22 psl.)</p> <p>Alkoholio vartojimas labai reikšmingas kalbant apie policininkų savižudybes. Pačių pareigūnų nuomone, kolegų savižudybes lemia ne darbo problemos, ne ligos (tiek psichinės, tiek somatinės), bet alkoholizmas ir šeimos problemos (11 pav.): (...). (22 psl.)</p>	<p>A total of 48% males and 70% females admitted they were drinking alcohol once a month, 41% males and 23% females drank alcohol once a week, 11% policemen and 6% policewomen drank alcohol several times a week (Figure 11).</p> <p>Figure 11. Differences in alcohol consumption between police male and female officers. y axis: probability of drinking alcohol</p> <p>Police officers designed to identify their opinion about the main causes of police officers suicides in the questionnaire. Family problems were considered to be a cause of suicide by 63% males and 49% females. A total of 65% policemen and 50% policewomen thought that suicide was directly related to health problems such as alcoholism, depression, etc. (Figure 12).</p>	<p>Use of alcohol A total of 48% male and 70% of female police officers admitted drinking alcohol once a month, 41% of male and 23% of female police officers drank alcohol once a week, and 11% of male and 6% of female police officers drank alcohol several times a week.</p> <p>Figure 11. Differences in alcohol consumption between male and female police officers.</p> <p>Suicide Police officers were asked to identify the main causes of police officer suicides. Family problems were considered to be a major factor by 63% of male and 49% of female police officers. A total of 65% of male and 50% of female police officers thought that suicide was directly related to health problems such as alcoholism (Figure 12).</p>

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
 <p>Pareigūnų nuomone, kas lemia policininkų savižudybes (x ašis: m.– moterys, v.–vyrai; y ašis-policininkų savižudybių tikimybė) (11 pav., 22 psl.)</p>	 <p>Figure 12. The main factors causing suicide in police officers according to officers reports. y axis: probability of police officers suicides</p>	<p>Figure 12. Causes of suicide as identified by police officers.</p>
<p>Straipsnio dalis „Išvados“:</p> <p>Profesinės stresinės situacijos pareigūnams vyrams dažniau sukelia stresą. (22 psl.)</p>	<p>Dalis „Discussion“:</p> <p>Professional stress situations for police male officers might evoke stress more frequently (average~45%) than for police female officers (average~37%). There were meaningful differences between male and female cops in these situations: violence against colleagues, hoax calls, spec. means to an end use in crowd, rape victims, insecure calls, raids, using force, negative public opinion to police officers work, rotating shift work — police male officers were more stressed than police woman officers in these situations. Only one situation — too little time to conform too high requirements — for policewomen was more stressful than for policemen.</p> <p>The many policemen and policewomen pointed that after stress they having obsessive remembrances and taking evasive thoughts and feelings about stressful event (...).</p> <p>In response to question — your reaction to stress — police female officers filled in significantly more response options than police male officers in questionnaires. Besides, one policewoman marked, that after stress she was thinking about suicide. Police male officers undisposed to talk about problems (...).</p>	<p>Dalis „Discussion“:</p> <p>In general, work-related situations were associated with more stress for male (45%) than for female police officers (37%) and in specific situations: violence against colleagues, hoax calls, crowd control, rape victims, unsafe calls, raids, using force, negative public opinion, rotating shift work. Only one situation — insufficient time to conform with “too high requirements,” was more stressful for female than for male police officers.</p> <p>Many respondents reported that after a stressful incident they experienced intrusive recollections and avoided thoughts and feelings about stressful event.</p> <p>In terms of reaction of police officers to stress, female officers endorsed significantly more response options than male police officers; one female officer reported that after stress she had thoughts of suicide. Male officers were less predisposed to talk about problems (...).</p>

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
<p>/Išsami palyginamoji 1999 ir 2003 m. atliktų tyrimų analizė pateikta pareiškėjos baigiamojo darbo 5 dalyje „Rezultatų aptarimas“ (52, 53, 55, 56, 59, 60 psl.)/ - <i>Kontrolieriaus pastaba</i></p>	<p>We compared investigations of police officers in 2003 year with results of police stress surveys carried out in the Lithuania in 1999 year (Žukauskas, Taljūnaitė, Jasmontaitė, Sušinskas, 2000) (...). In both cases the professional stressful situations (violence against colleagues, hoax calls, rape victims, etc.) were noticed as most stressful. In both cases administrative problems were reported to be the most prevalent source of stress, i.e. problems related to poor working conditions, „bureaucratic“ procedures, lack of good quality equipment, etc.</p> <p>Problems resulting from an ineffective criminal justice system were indicated as more important in 1999 than in 2003 (Figure 13); followed by problems associated with negative public opinion — more higher in 1999 than in 2003; and mass media interpretation of police work — positively marked only a total of 31% of police officers in 1999, but in 2003 — a total of 68% cops. Police officers marked more frequently that their colleagues lie down on the job and they needed professional expertise in 1999 than in 2003.</p> <p>Figure 13. The most evident differences in police officers opinion from years 1999 and 2003 (%):</p> <p>1. Ineffective criminal justice system; 2. Negative public opinion to police officers work; 3. Positive mass media interpretation of police officers work; 4. Police officers lie down on the police work; 5. Police officers need professional expertise; 6. Police officers are clever.</p>	<p>Differences between 1999 and 2003</p> <p>We compared the results of this study with a previous study carried out with police officers in Lithuania in 1999. In both studies, work situations (violence against colleagues, hoax calls, dealing with rape victims, etc.) were noted as the most stressful. On the other hand, administrative problems were reported to be the most prevalent source of stress, e.g., “bureaucratic” procedures, poor working conditions, lack of good quality equipment, etc.</p> <p>Problems resulting from an ineffective criminal justice system were more important in 1999 than in 2003 (Figure 13), followed by problems associated with negative public opinion, again higher in 1999 than in 2003. Negative media coverage of police work was endorsed by 31% of police officers in 1999 and 68% in 2003. More police officers felt that their colleagues did not pay enough attention to the job and were lacking in professionalism in 1999 than in 2003.</p> <p>Figure 13. Differences in police officers opinion (1999-2003).</p> <p>1. Ineffective criminal justice system; 2. Negative public opinion; 3. Negative mass media coverage; * 4. Poor attention to work; 5. Lacking professionalism; 6. Needing more education.</p> <p>* <i>Neteisingai interpretuoti duomenys (pareiškėjos pastaba)</i></p>

<p>Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“</p>	<p>Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)</p>	<p>Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“</p>
	<p>Police officers consumption of alcohol was similarly in 1999 and in 2003 (Figure 14).</p> <p>Figure 14. The most evident differences in alcohol consumption by police officers from years 1999 and 2003 (%).</p> <p>A police officer is not an ordinary member of society. (...) police officers live and work in more stressful conditions. During the years 1993–2004 were 71 the police suicide, so the police officers suicide rate was 6-7 per year (Police Department under the Ministry of the Interior, 2005). Important feature of police suicides during recent years in Lithuania is that suicides are committed by younger police officers. Police officers opinion about the main causes of officer suicides in 1999 year was similar to police officers opinion in 2003. They marked that the main problems were family and police work problems.</p>	<p>Consumption of alcohol by police officers was similar in 1999 and in 2003 (Figure 14).</p> <p>Figure 14. Differences in alcohol consumption of police officers (1999 -2003).</p> <p>A police officer is not an ordinary member of society and police officers are exposed chronically to extreme and unique stressors. In Lithuania, there were 71 police suicides during the years 1993-2004 giving a suicide rate 43/100,000 police officers per year (...) (Police Department Republic of Lithuania, 2005). An important feature of police suicides during recent years in Lithuania is that younger police officers are committing suicide. (...) police officers' opinions about the main causes of member suicides in 1999 were similar to those in 2003 and related primarily to problems associated with family and police work.</p>

Straipsnis „Policijos pareigūnų stresas“	Pareiškėjos parengtas publikavimui straipsnis anglų kalba „Policijos pareigūnų stresas“ (1 variantas)	Straipsnis „A Study of Stress Affecting Police Officers in Lithuania“
	<p>These facts are warning signals (...) more effective stress reduction programs (...).</p> <p>Obviously, there isn't enough allow attention for police officers stress in our country, but we hope that after more considered elaboration and using the experience of other countries in this field the situation will be better.</p>	<p>Dalis „Conclusion“:</p> <p>These findings represent warning signals (...) more effective stress reduction programs (...).</p> <p>Clearly, there is not enough attention paid to the stress associated with the work of police officers in Lithuania, but we hope that after more extensive research and collaboration with other countries that this situation will improve over time.</p>